

II

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta)

LĒMUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2008. gada 21. aprīlis),

ar ko dalībvalstīm pieprasa nodrošināt, lai tirgū laistām vai pieejamām rotaļlietām ar magnētiem būtu brīdinājuma uzraksts par to radīto risku veselībai un drošībai

(izziņots ar dokumenta numuru K(2008) 1484)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2008/329/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

93/68/EEK⁽³⁾, ražotājiem ir pienākums laist tirgū vienīgi drošas rotaļlietas.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 3. decembra Direktīvu 2001/95/EK par produktu vispārēju drošību⁽¹⁾ un jo īpaši tās 13. pantu,

apspriedusies ar dalībvalstīm,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Direktīvu 2001/95/EK un Padomes 1988. gada 3. maija Direktīvu 88/378/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz rotaļlietu drošību⁽²⁾, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu

(2) Direktīvā 88/378/EEK noteiktas drošības pamatprasības, un, lai nodrošinātu direktīvā paredzētos drošuma mērķus, rotaļlietām ir jāatbilst minētajām prasībām. Turklāt, lai atvieglotu atbilstības pārbaudi pamatprasībām, direktīvā noteikts, ka Eiropas standarti par rotaļlietu dizainu un uzbūvi jāizstrādā standartizācijas iestādēm. Pašreiz uz risku, ko rada magnēti, attiecas Direktīvā 88/378/EEK noteiktās vispārējās drošuma prasības, bet direktīvā nav paredzētas īpašas drošuma prasības attiecībā uz magnētu radīto apdraudējumu.

(3) Eiropas Standartizācijas komiteja (ESK) ir izdevusi Eiropas standartu EN 71-1:2005 "Rotaļlietu drošums – I daļa: mehāniskās un fizikālās īpašības", kas ir saskaņotā standarta EN 71-1:1998 un tajā izdarīto 11 grozījumu konsolidētā versija. Rotaļlietas, kas atbilst standartam, uzskata par atbilstīgām Direktīvas 88/378/EEK pamatprasībām, ciktāl tas attiecas uz īpašām prasībām, kas minētas konkrētajā standartā. Pašreiz standartā nav minētas tehniskās prasības rotaļlietām ar magnētiem. Ja saskaņotajā standartā nav minēti visi rotaļlietas radītie riski, saskaņā ar Direktīvas 88/378/EEK 8. panta 2. punkta a) apakšpunktu ražotājiem jāveic EK tipa pārbaude.

⁽¹⁾ OV L 11, 15.1.2002., 4. lpp.

⁽²⁾ OV L 187, 16.7.1988., 1. lpp. Direktīva grozīta ar Direktīvu 93/68/EEK (OV L 220, 30.8.1993., 1. lpp.).

⁽³⁾ OV L 220, 30.8.1993., 1. lpp.

- (4) Lai risinātu problēmas, kas saistītas ar rotaļlietu ar magnētiem radītajiem konkrētajiem riskiem, Komisija 2007. gada 25. maijā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvu 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā ⁽¹⁾, pilnvaroja Eiropas Standartizācijas komiteju ⁽²⁾ 24 mēnešu laikā pārskatīt Eiropas standartu EN 71-1:2005. Kamēr nav izstrādāts un stājies spēkā pārskatītais standarts, ir nekavējoties jārisina problēmas, kas saistītas ar riskiem, ko rada rotaļlietas ar magnētiem, uzlabojot zināšanas par riskiem, lai iespējami mazinātu turpmākus bērnu nelaimes gadījumus, ko izraisa minētās rotaļlietas.
- (5) Papildus Direktīvai 88/378/EEK rotaļlietu drošums ir minēts arī Direktīvā 2001/95/EK, kurā izklāstīts tirgus uzraudzības regulējums patēriņa precēm. Saskaņā ar Direktīvas 2001/95/EK 13. pantu, ja Eiropas Komisijai kļuvis zināms, ka konkrēti produkti nopietni apdraud patērētāju veselību un drošību, ievērojot zināmus nosacījumus, tā var pieņemt lēmumu, ar kuru pieprasa dalībvalstīm veikt pagaidu pasākumus, lai konkrēti ierobežotu vai noteiktu īpašus nosacījumus attiecībā uz šādu produktu laišanu tirgū un pieejamību.
- (6) Šādu lēmumu var pieņemt, ja a) dalībvalstīs pastāv ievērojamas atšķirības to rīcībā vai plānotajā rīcībā saistībā ar attiecīgajiem riska faktoriem; b) ņemot vērā drošuma jautājuma būtību, risku nevar risināt veidā, kas savietojams ar šīs lietas steidzamības pakāpi citu procedūru ietvaros, kas noteiktas saskaņā ar īpašiem Kopienas tiesību aktiem, kas piemērojami attiecīgajiem produktiem; un c) risku efektīvi var novērst tikai, ieviešot attiecīgus pasākumus, kas piemērojami Kopienas mērogā, lai nodrošinātu vienādi augstu patērētāju veselības un drošības aizsardzību un pienācīgu iekšējā tirgus darbību.
- (7) Nesen radies nopietns risks attiecībā uz rotaļlietām ar magnētiem. Lai gan magnētus rotaļlietās izmanto jau ilgāku laiku, pēdējos gados tie ir kļuvuši ļoti spēcīgi, un, ja magnēti ir piestiprināti, izmantojot tādas pašas metodes kā agrāk, tos var daudz vieglāk atdalīt. Turklāt, ņemot vērā to, magnēti kļuvuši spēcīgāki, slikti piestiprināti magnēti vai magnētiskas detaļas, kas izmantotas rotaļlietās, tagad rada lielāku nopietnu nelaimes gadījumu risku nekā pagātnē.
- (8) Šāds nopietns risks ir konstatēts vairākos nelaimes gadījumos, par kuriem tika ziņots visā pasaulē 2006. un 2007. gadā, kad bērni bija norijuši no rotaļlietām atda-
- lītus magnētus vai nelielas rotaļlietu detaļas, kas satur magnētus. Norijot vairāk nekā vienu magnētu, magnēti var savstarpēji pievilkties un izraisīt zarnu perforāciju, infekciju vai nosprostošumu, kas var būt nāvējoši. Šādu magnētu ielpošana var radīt arī bīstamus ievainojumus, un, notiekot aspirācijai plaušās, nepieciešama neatliekama ķirurģiska iejaukšanās.
- (9) Turklāt ir zināms viens nāves gadījums Amerikas Savienotajās Valstīs, un kopš 2006. gada ir ziņots par vairākiem gadījumiem, kad bija vajadzīga ķirurģiska iejaukšanās, jo bērni bija norijuši vismaz divus magnētus vai magnētu un metāla priekšmetu. Minētajos nelaimes gadījumos ir cietuši bērni vecumā no 10 mēnešiem līdz 12 gadiem.
- (10) 2006. un 2007. gadā vairāki rotaļlietu ražotāji uzsāka plašu rotaļlietu ar magnētiem atsaukšanu no tirgus. Proti, vairāk kā 18 miljoni rotaļlietu ar magnētiem tika atsaukti visā pasaulē 2007. gada vasarā, un būtiska rotaļlietu daļa tika atsaukta no Eiropas tirgus. Nelaimes gadījumu un nesenās rotaļlietu atsaukšanas no tirgus rezultātā daudzi ražotāji ir apzinājušies risku un izmainījuši attiecīgo rotaļlietu konstrukciju, ieviešot magnētus kapsulās vai norobežojot tos, iestrādājot tos detaļās, kuras tos satur.
- (11) Dažas valstis jau ir ieviešas attiecīgus pasākumus, lai novērstu risku. Konkrēti ASV Patēriņa preču drošuma komisija (PPDK) 2007. gada 19. aprīlī izplatīja brīdinājumu vecākiem par rotaļlietu ar magnētiem radīto risku veselībai un drošībai. Minētā komisija piedalījās arī ASTM F963-2007 "Standard Consumer Specification on Toy Safety" pārskatīšanā, ko izstrādāja standartizācijas iestādes ASTM International uzraudzībā, lai risinātu jautājumu par rotaļlietām ar magnētiem. Eiropā Francija un Vācija ir informējušas Komisiju par veiktajiem valsts pasākumiem.
- (12) Eiropas Parlaments 2007. gada 26. septembra Rezolūcijā par izstrādājumu, it īpaši rotaļlietu, drošumu ⁽³⁾ aicina Komisiju izmantot tās pilnvaras, lai ieviestu ierobežojošus pasākumus, tostarp aizliegumus, ja konstatēts, ka Kopienas tirgū laistās patēriņa preces nav drošas.
- (13) Pēc apspriešanās komitejā, kas izveidota saskaņā ar Direktīvas 2001/95/EK 15. pantu, dalībvalstis konstatēja ievērojamas atšķirības dalībvalstu pieejā, risinot problēmas, kas saistītas ar rotaļlietu ar magnētiem radīto risku.

⁽¹⁾ OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2006/96/EK (OV L 363, 20.12.2006., 81. lpp.).

⁽²⁾ 2007. gada 25. maija pilnvarojums ESK izstrādāt standartu rotaļlietām ar magnētiem (M/410).

⁽³⁾ Dokuments pieņemts, P6_TA(2007)0412.

- (14) Kamēr nav ieviesti Kopienas noteikumi, dažas dalībvalstis ir pieņēmušas vai grasās pieņemt atšķirīgus valsts mēroga pasākumus, lai novērstu rotaļlietu ar magnētiem radīto risku. Šādu valsts pasākumu ieviešana nenovēršami radīs atšķirības aizsardzības līmenī un radīs šķēršļus rotaļlietu ar magnētiem tirdzniecībai Kopienas iekšienē. Vairākas dalībvalstis ir pieprasījušas ieviest Kopienas līmeņa pasākumu.
- (15) Ir spēkā Kopienas tiesību akti par mazām detaļām rotaļlietās, kas paredzētas maziem bērniem ⁽¹⁾, bet minētajos tiesību aktos nav pietiekamā mērā aplūkoti riski, ko rada rotaļlietas ar magnētiem bērniem, kas ir vecāki par trim gadiem. Ņemot vērā apdraudējuma būtību, risku, ko rada rotaļlietas ar magnētiem, nevar novērst efektīvi un problēmas steidzamības pakāpei atbilstošā veidā, izmantojot citas procedūras, kas noteiktas Kopienas tiesību aktos. Tādēļ ir lietderīgi izstrādāt pagaidu lēmumu atbilstīgi Direktīvas 2001/95/EK 13. pantam, līdz pārskatītajā Eiropas standartā EN 71-1:2005 būs noteikts visaptverošs risinājums konstatētajai problēmai. Plānotais pasākums, kas ieviests šajā lēmumā, piedāvā tikai daļēju, pagaidu, īstermiņa risinājumu. Komisija skaidri apzinās vajadzību pēc konstruktīvām prasībām, lai atbilstoši risinātu jautājumu par rotaļlietu ar magnētiem radīto risku, pilnvarojot ESK pārskatīt standartu EN 71-1:2005.
- (16) Ņemot vērā nopietno risku, ko rada rotaļlietas ar magnētiem, un lai nodrošinātu patērētāju veselības un drošības aizsardzību vienmērīgi augstā līmenī visā Eiropas Savienībā, kā arī lai novērstu tirdzniecības šķēršļus, ir steidzami jāpieņem pagaidu lēmums atbilstīgi Direktīvas 2001/95/EK 13. pantam. Ar šāda lēmuma palīdzību varētu ātri panākt, ka rotaļlietas ar magnētiem tiek laistas tirgū un darītas pieejamas tirgū ar nosacījumu, ka tām ir jābūt marķētām ar atbilstošu brīdinājuma zīmi, kurā norādīts risks saistībā ar bērniem pieejamiem magnētiem vai magnētiskām detaļām, kuras var norīt to formas un lieluma dēļ. Šāds lēmums mazinātu turpmāku nāves gadījumu un savainojumu skaitu.
- (17) Ņemot vērā datus par nelaimes gadījumiem un bīstamību un kamēr nav pieņemts pastāvīgs pasākums, t. i., pārskatīts EN 71-1:2005 standarts, šā lēmuma darbības jomā jāiekļauj rotaļlietas ar magnētiem.
- (18) Šis lēmums neattiecas uz Direktīvas 2001/95/EK 3. panta 4. punktu un 6. līdz 8. pantu, tādējādi dalībvalstis drīkst veikt atbilstošus pasākumus, ja ir pierādījumi tam, ka rotaļlieta ar magnētiem ir bīstama, pat ja tā atbilst šā lēmuma nosacījumiem un citiem kritērijiem, kas paredzēti vispārējo drošuma prasību nodrošināšanai. Dalībvalstīm jāveic tirgus uzraudzības un izpildes pasākumi, lai novērstu risku patērētāju veselībai un drošībai, ko rada bīstami produkti.
- (19) Pamatojoties uz paveikto Eiropas standarta EN 71-1:2005 pārskatīšanā un pārskatītā standarta pilnīgumu un atbilstību, lai pilnībā atrisinātu problēmas, kas saistītas ar rotaļlietu ar magnētiem radītajiem riskiem, Komisija lems par lēmuma piemērošanas perioda pagarināšanu un nepieciešamību veikt tajā grozījumus. Jo īpaši Komisija lems par to, vai ieviest konstruktīvas prasības lēmumā noteiktā brīdinājuma uzraksta papildināšanai.
- (20) Ir vajadzīgs īss pārejas posms gan dalībvalstīm, kurām ir jānodrošina lēmuma efektīva piemērošana, gan rotaļlietu ar magnētiem ražotājiem un izplatītājiem, kuri drīkst laist vai darīt pieejamas tirgū tikai tādas rotaļlietas ar magnētiem, kurām ir atbilstošs brīdinājuma uzraksts. Šajā gadījumā jānosaka ātrākais iespējamais pārejas posms atbilstīgi vajadzībai novērst turpmākus nelaimes gadījumus un nodrošināt proporcionalitāti, ņemot vērā to, ka pasākumā ietilpst tikai prasības marķējumam, nevis izmaiņas produkta konstrukcijā. Tādēļ prasībai par brīdinājuma uzraksta piestiprināšanu rotaļlietām ar magnētiem jāstājas spēkā drīzumā pēc šā lēmuma pieņemšanas Komisijā.
- (21) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi komiteja, kura izveidota saskaņā ar Direktīvas 2001/95/EK 15. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā lieto šādas definīcijas:

— "rotaļlieta ar magnētiem" ir rotaļlieta, kas satur vai sastāv no viena vai vairākiem magnētiem vai vienas vai vairākām magnētiskām detaļām, kuras var norīt to formas un lieluma dēļ un kas pieejamas bērniem,

⁽¹⁾ Atbilstīgi Direktīvai 88/378/EEK rotaļlietām, to sastāvdaļām un atdaļām tādu rotaļlietu daļām, kas paredzētas tikai bērniem līdz 36 mēnešu vecumam, jābūt tik lielām, lai tās nevarētu norīt un/vai ieelpot. Tas nozīmē, ka bērniem, kas jaunāki par 36 mēnešiem, paredzētās rotaļlietas nedrīkst saturēt nevienu detaļu, ko varētu norīt vai ieelpot, neatkarīgi no tā, vai tas ir vai nav magnēts.

- “rotaļlieta” ir jebkurš produkts vai materiāls, kas izstrādāts vai acīmredzami paredzēts rotaļām bērniem vecumā līdz 14 gadiem,
- “var norīt to formas un lieluma dēļ” nozīmē to, ka tās pilnībā ietilpst cilindrā, ko izmanto “sīko detaļu cilindra pārbaudē”, kas paredzēta standartā EN 71-1:2005,
- “pieejams bērniem” nozīmē to, ka magnēts ir vaļējs vai atdalāms no rotaļlietas, ja bērni to lieto parastos vai iespējami paredzamos apstākļos, pat ja magnēts sākotnēji ir ietverts rotaļlietā, ievietots kapsulā, iestrādāts vai norobežots rotaļlietā,
- “darīt pieejamu tirgū” nozīmē piegādāt rotaļlietu ar magnētiem izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai Kopienas tirgū komerciālām darbībām par samaksu vai bez maksas,
- “laist tirgū” nozīmē pirmo reizi darīt rotaļlietu ar magnētiem pieejamu Kopienas tirgū,
- “izņemšana” ir jebkāds pasākums ar mērķi nepieļaut izplatīšanu, izstādīšanu un piedāvāšanu.

2. pants

Brīdinājuma uzraksts

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgū laistām vai pieejamām rotaļlietām ar magnētiem ir brīdinājuma uzraksts
 - a) ar šādu tekstu: “Brīdinājums! Rotaļlieta satur magnētus vai magnētiskas detaļas. Magnēti, kas cilvēka ķermenī savstarpēji pievelkas vai savienojas ar metālisku priekšmetu, var izraisīt nopietnu vai nāvējošu ievainojumu. Ja magnēti tiek norīti vai ieelpoti, nekavējoties meklējiet medicīnisko palīdzību.”;
 - b) vai līdzvērtīgs, viegli saprotams teksts, kas skaidri atspoguļo šo pašu saturu.
2. Brīdinājuma uzrakstam ir jābūt labi un viegli saskatāmam, salasāmam un izceltam uz iepakojuma vai citādi piestiprinātam rotaļlietai ar magnētiem tā, lai patērētājs, iegādājoties rotaļlietu, to skaidri redz.

3. Brīdinājuma uzraksts ir tās dalībvalsts oficiālajās valodās, kurā produkts ir laists tirgū vai pieejams.

3. pants

Īstenošana

1. Dalībvalstis no 2008. gada 21. jūlija nodrošina, ka rotaļlietas ar magnētiem, kurām nav vajadzīgā brīdinājuma uzraksta, aizliegts laist tirgū vai darīt pieejamas.
2. Dalībvalstis no 2008. gada 21. jūlija nodrošina, ka rotaļlietas ar magnētiem, kurām nav vajadzīgā brīdinājuma uzraksta un kuras ir laistas tirgū vai pieejamas, tiek izņemtas no tirgus un patērētāji ir pienācīgi informēti par risku.
3. Dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju par veiktajiem pasākumiem saskaņā ar Direktīvas 2001/95/EK 12. pantu.

4. pants

Informācija

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šā lēmuma prasības, publicē veiktos pasākumus un par to tūlīt informē Komisiju.

5. pants

Piemērošanas periods

Šo lēmumu piemēro līdz 2009. gada 21. aprīlim.

6. pants

Adresāti

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2008. gada 21. aprīlī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Meglena KUNEVA